

Kako pobjeći od stereotipnog godišnjeg odmora, ljetovanje na Jadranu ili putovanja motociklom? Vjerujemo da će većina nas bez puno razmišljanja odabrati ovo drugo. Zimi, dok naši ljubimci odmaraju, kujemo planove kamo ćemo kad stignu topliji dani. Tomislav, Damir i Božo prošlog su ljeta putovali pribaltičkim zemljama, na tom putovanju obišli su od Auschwitza do rodne kuće nedavno preminulog Pape Ivana Pavla II, te stigli do Finske. Na putovanju su proveli 11 dana i prevalili 5.000 km. Nakon takve avanture, sa zadovoljnim osmijehom, možete ostatak godišnjeg odmora provesti umakajući noge u našem ljepom plavom Jadranu

Via Baltica

VOZI, SNIMA I PIŠE: **TOMISLAV SINKOVIĆ**

Obično u zimskim mjesecima s prijateljima motoristima raspravljam o tome kamo bismo u sljedećoj sezoni mogli protutnjati našim pilama. Pa si tako zacrtamo neke dalje ili bliže ciljeve, neke ostvarimo, a neke ne. Kad smo dogovarali put za Slovačku, Češku i eventualno Poljsku, znao sam da to neće biti naš konačni cilj. Plan puta malo pomalo sam rastezao do Litve, pa Latvije, Estonije i sve do Finske. Uvijek prije putovanja slijedila bi ista pitanja: koliko dana, koliko love, koliko ovog, koliko onog? I isti odgovori: valjda, možda, ne znam... I kad se sve već činilo gotovim, zbog razno raznih problema put moramo otkazati. Kad se samo sjetim koliko sam truda i vremena potrošio surfajući netom, listajući karte, pripremajući motor...

Prošlo je tek nekoliko dana i dolazi to jutro kad otvaram oči i u glavi mi se vrti samo jedno: Ja idem. Slijedi par telefonskih poziva i ekipa je ponovo na okupu.

Bez struje...

Sredina je mjeseca srpnja, sedam sati ujutro, maglovito i ugodno svježe jutro. Mjesto susreta je benzinska crpka na autocesti par kilometara prije Krapine. Dolazim prvi, a za nekoliko minuta iz magle izranjaju svjetla Damirove Yamahe FJR i Božidarove Venture. Na jutarnjoj kavici zadržavamo se gotovo dva sata. Jednostavno je bilo teško krenuti u maglu i nepoznatih nekoliko tisuća kilometara. Slijedi brza, ali ne osobito zanimljiva vožnja kroz Sloveniju i Austriju, put Slovačke granice, s kraćim zadržavanjima radi gableca i piš-pauze. Oko podneva obavljamo carinske formalnosti, prolazimo granicu i kupujemo vinjete za slovačke autoceste, a iza brojnih vjetrenja-

ča u žitnim poljima već se naziru tvornički dimnjaci i neboderi Bratislave. Ubrzo ulazimo u grad u kojem vidim brojna gradilišta i živahnu atmosferu radnog dana. Bratislava je glavni grad Slovačke, broji nešto manje od pola milijuna stanovnika i važno je kulturno i industrijsko središte. Penjemo se na znamenitu povijesnu jezgru na malom brežuljku ponad grada i parkiramo motore na trgu pred zgradom parlamenta. Razgledavamo Bratislavski stari grad s kojeg pogled lijepo puca na gradsku jezgru s jedne strane i na novi dio grada smješten s druge strane Dunava. Razgledavanje grada i naš podnevni odmor završavaju, put nas dalje vodi dobrim i brzim

Varšava - ulaz na most preko Visle

Krakow, Poljska

Trenčín, Slovačka - pogled iz centra na zamak

Auschwitz, Poljska - Tomo i Božo u plinskoj komori

slovačkim cestama živopisnim krajolikom dolinom rijeke Vah, a već stotinjak kilometara dalje zaustavljamo se u gradu Trenčínu. U staroj slikovitoj i vrlo urednoj jezgri grada ostavljamo motore i uspinjemo se kamenim uličicama s renesansnim kućama k velebnom zamku na uzvisini iznad grada. Zamak je opasan obrambenim zidinama i kulama, a u njemu se nalazi muzej. Mjesto na posjetitelja djeluje vrlo opuštajuće, ali pred nama je još više od dvjesto kilometara koje smo taj dan namjeravali odvaliti. Obzirom da se dan već bližio kraju, a i vrijeme je sve više mirisalo na kišu, nije nam preostalo drugo nego da navinemo ručice gasa. Cesta je još uvijek dobra, ali češće prolazimo kroz naselja, pa

moramo i više paziti na brzinu. U međuvremenu počinje padati sitna kiša, a s njom i prvi sumrak. Da stvar bude gora, moj se BMW ugasio u vožnji i više nije pokazivao znakove života. Naravno da vam se takvo nešto može dogoditi samo onda kada niste u blizini nekog naselja. Prvo što u tom trenutku pomišljam je treba li tražiti mjesto za kampiranje u kišnoj dolini rijeke Vah i iskoristiti "joker zovi", ili se odmah baciti na posao. Bacili smo se na posao. Motor je ostao bez struje, izgorio je osigurač kojeg mijenjam rezervnim, ali istog trena i taj pregoreva. Pod svjetlom baterije nalazimo jednu žicu kojoj se izolacija izgledala na okviru motora i prouzročila kratki spoj. Kvar smo

privremeno otklonili, pa mi je samo ostalo naći još jedan osigurač...

Zbog umora i skliske ceste odlučujemo završiti današnju etapu u nekom većem mjestu. U Žilini, na tromedi granica Poljske, Češke i Slovačke nalazimo jeftin drugorazredni motel uz cestu. Soba je zagušljiva, u zaostatku smo sto pedeset kilometara, loše je vrijeme, ali dobro pivo popravlja zadovoljstvo nakon prvih uspješno prevaljenih šestotinjak kilometara.

Pakao logora

Jutro dolazi brzo, ustajemo rano, put nastavljamo po sitnoj kišici, te ubrzo prelazimo češku, a potom i poljsku granicu. Vrijeme se popravlja, prate nas samo oblaci, iza sebe ostavljamo sto pedeset kilometara i stižemo u Auschwitz u kojem se nalazi spomen park sa potpuno sačuvanim koncentracionim logorom. Već u jutarnjim satima okolna se parkirališta brzo popunjavanju autobusima i vozilima iz cijele Europe, a značaj ovog mjesta i sami spoznajemo obilazeći muzej i prostore unutar žica ovog zloglasnog logora smrti. Božo, Damir i ja, ali i stotine drugih posjetitelja, sa zebnjom smo promatrali pakao u kojem je u razdoblju od '40. do '45. usmrćeno više milijuna ljudi. Moram priznati da je ovo jedno od najupečatljivijih mjesta koje sam uopće vidio.

Cesta nas dalje vodi prema Wadowicama, a putem primjećujem da mi ne radi ventilator hladnjaka, te je očito došlo vrijeme za pauzu koju će dečki iskoristiti za gablec, a ja za "šrafljenje". Osim osigurača, prethodnog dana uslijed kratkog spoja pregorio je i ter-

Auschwitz

PRAZNA STRANICA

Krakow, Poljska

Brza intervencija na BMW-u kod Krakowa

moprekidač ventilatora. U obližnjoj trgovini kupujem nekakvu sklopku od Poloneza, izoliram onu nesretnu žicu, a s ručnim uključivanjem ventilatora zabavljam se ostatak puta...

U Wadowicama, urednom malom gradiću južne Poljske, posjećujemo rodnu kuću nedavno preminulog Pape Ivana Pavla II, a potom pred kišom bježimo prema obližnjem Krakowu. Krakow, treći grad Poljske, grad je bogate kulturne povijesti, a stari je dio grada proglašen dijelom Unescove svjetske baštine. Na maloj uzvisini Wawel nalazi se renesansni kraljevski dvorac u kojem se danas nalazi muzej, te gotička katedrala u kojoj su se do početka 18. stoljeća krunili poljski kraljevi. Središte starog grada je glavni trg s romaničkom crkvom Sv. Adalberta iz 10. stoljeća, gotičkom Marijinom crkvom iz 13. stoljeća, te tornjem vijećnice iz 15. stoljeća. Sam trg je vrlo živopisno mjesto gdje možete sresti brojne turiste, šetače, zabavljajući te vrlo bogatu ponudu suvenira. Današnju etapu planirali smo završiti u Varšavi, no obzirom da se dan bliži kraju, kod Tomaszowa skrećemo prema obližnjem jezeru u potrazi za smještajem. Smardzewice, malo turističko mjesto na obali, prilično je pusto, sezona tek počinje, tako da s lakoćom nalazimo jeftin smještaj u privatnom apartmanu. Večer provodimo u lokalnoj gostioni u ugodnom društvu domaćina, uz još ugodnije cijene jela i pića. Dani nam se čine kratki, ali noći još kraće, tako da slijedi ubrzano jutarnje spremanje. Oko sto dvadeset kilometara brze ceste i puno neopreznih vozača do vodi nas u Varšavu. Damir vozi na začelju, a na kratkom razmaku uporno ga prati neki auto. Ubrzavamo tempo pokušavajući ga ostaviti u gradskoj gužvi, ali tip je uporan. Čovjek s obitelji za par dana putuje na Jadran pa je htio neke informacije o našim cestama. Usput se dogovaramo da ćemo motorima napraviti defile gradom i posjetiti stari grad, za što nam ne treba previše vremena. Kad bismo htjeli obići sve znamenitosti grada, bio bi nam potreban čitav dan, a toliko nemamo na raspolaganju. "Stare Miasto" odiše duhom prošlih vremena, s lijepo uređenim renesansnim i baroknim građanskim kućama, gotičkom katedralom Sv.

Ivana i drugim brojnim crkvama, a sve smješteno unutar uređenih i sačuvanih srednjovjekovnih zidina. Na trgu ispijamo kave i sokove po europskim cijenama i konzultiramo se s ljubaznim policajcem oko ceste kojom bi najbolje bilo nastaviti put prije nego nastavimo našu turu.

Za nama smo ostavili prvih nešto više od tisuću kilometara relativno dobrih cesta, a ostatak dana provodimo vozeći lošim, blatnim i skliskim cestama. Poljske "autoceste" uglavnom nemaju zaštitnih ograda, svakih par stotina metara nalazi se raskrižje sa sporednom cestom ili poljskim putem, a sama cesta je puna crnih, masnih mrlja od ulja koje curi iz njihovih Poloneza, Lada, Moskviča i raznih ruskih kamiona. Povremeno nam se spuštala kiša koja bi nam sve to dodatno začinila i vožnju činila još napornijom. No sve bi bilo dobro da mi se u jednom trenutku s nekog sporednog puta nije prepriječila neka Tatra s prikolicom. Pokušavam kočiti, no motor se počinje zanositi. Iako smo vozili svega sedamdesetak kilometara na sat, u tom je trenutku zaustavljanje bilo nemoguće, naganjanje neizvedivo, tako da teškom mukom uspijevam obići zadnji kraj šlepera vozeći po bankini. Po ovakvoj cesti uglavnom vozimo na velikom razmaku, tako da su Damir i Bo-

žo srećom imali vremena reagirati. Ne treba mi reći koliko sam se prestrašio, a noge još neko vrijeme nisam osjećao.

Potkraj dana prolazimo Augustow i Suwalki, zadnja veća mjesta na sjeveru Poljske. Suwalki je specifičan gradić sa izrazito uređenim parkovima, popločenim ulicama, brojnim salonima i modernim trgovinama, gradić kakav nismo sretili posljednjih nekoliko stotina kilometra. Tridesetak kilometara smo od granice sa Litvom, a isto toliko od ruskog Kaliningradskog kantona i Bjelorusije.

Damir i Božo predlažu da noćimo u Poljskoj, jer smo se već uklopili u atmosferu ove zemlje, no smatram da bi bilo šteta ne iskoristiti još oko sat i pol dnevnog svjetla za vožnju. U tom trenutku ni sam nisam znao što nas očekuje s druge strane granice, no znatiželja nas je vukla dalje. Na granici nas dočekuju vrlo ljubazni carinici koji s interesom prate naš plan puta i ujedno se ispričavaju što moramo čekati dok provjere naše dokumente, s obzirom da dolazimo izvan Europske unije.

U centru Europe

Cesta koju slijedimo vodi nas kroz pitome brežuljke i pašnjake, prolazimo pored uređenih gospodarstava, farmi i živopisnih sela s

Krakow, Poljska

Trakai, Litva

Trakai, Litva

autohtonim drvenim kućama. Iznenađeni ugodnim ambijentom okoline uskoro se zaustavljamo u Kalvariji, prvom većem mjestu, u nadi da ćemo naći prenočište. Kampa nema, a jedini motel u mjestu je zatvoren. Bliži se mrak, pa nam ne preostaje drugo nego požuriti o obližnji Marijampole, grad s oko šezdeset tisuća stanovnika, u kojem brzo nalazimo pansion. Luksuzni vozni park pred pansionom i cijena od 75 Eura potvrđuje naše sumnje da je to mjesto gdje bismo mogli provesti noć. Ljubazna gazdarica, međutim preporučuje nam drugi, jeftiniji pansion. Vozimo gradom, srećemo dvoje motorista i dok se zaustavljamo već nas okružuje četiri-pet motora. To je naš grad! Putem baš i nismo srećali motoriste. Naši novi prijatelji koje smo netom upoznali vode nas izvan grada, na privatni posjed jednog njihovog kolege. U druženju koje je trajalo do kasno u noć pokušavamo saznati što je više moguće o njihovoj zemlji i ispričati o ljepotama naše. S velikim interesom prelistavaju Moto Puls koji im poklanjam i za oko im zapinju lijepe hrvatske cure.

Ujutro nas bude prve zrake sunca i konačno nas čeka jedan lijepi dan na putu. Prije kretanja slijedi pogled u kartu i utvrđivanje današnjeg itinerera.

Planiramo dosta toga vidjeti i još odvoziti petstotinjak kilometara. Prvih jutarnjih sat vremena uživamo vozeći dobrim, brzim i ravnim cestama prema Vilniusu. Stajemo u Aukštadvarisu na jutarnjoj kavi i tu upoznajemo mladog Litvanca koji inzistira da nas počasti. Mladi ljudi koje srećemo su izuzetno otvoreni i komunikativni, pa tako i od njega saznajemo o mjestima koja moramo vidjeti, ali i o običajima ljudi koji tamo žive. Posjećujemo Trakai, stari grad na uskom kopnenom pojasu između jezera na kojem

se nalazi tvrđava iz 15. stoljeća. Ovo je svakako jedan od nezaobilaznih bisera Litavske kulture. Obilazimo muzej diveći se prekrasnom pejzažu, okolnim jezerima i šarenim drvenim kućama duž obale. Imamo prilike vidjeti da ovdje turistima znaju uzeti novac, pa će nam tako naplatiti parking čak i za motor, makar nismo na parkiralištu, plaćamo ulaz u muzej i još za svako slikanje unutar muzeja vuku nas za rukav pokazujući na škrabicu. Hrana i piće za naše su prilike jeftini, a osobito benzin, koji preračunato stoji negdje oko pet kuna za litru.

Božo, Damir i ja slažemo se da bi nam Vilnius, glavni grad, oduzeo previše vremena ako bismo ga htjeli detaljno razgledati, te ga prolazimo kružnom vožnjom i upućujemo se prema centru Europe. Moletai je mjesto gdje je 1989. Francuski nacionalni geografski institut ustanovio centar Europe i kao takvog markirao ga granitnom skulpturom. Čitav kompleks okružuje lijepo uređeni

park s tradicionalnom drvenom Litavskom kućom u kojoj je smještena suvenirnica i gdje za par novčića možete dobiti certifikat da ste posjetili ovo znamenito mjesto. Vrijeme ručka provodimo u park šumi koju nalazimo vozeći lokalnim cestama. Dok su dečki odma-

rali u ugodnoj hladovini, pretrčao sam pet kilometara uređenih drvenih staza kroz šumu i slikao neke od brojnih drvenih skulptura koje se tamo nalaze.

Iako su nam prijatelji motoristi iz Marijampola zbog prekrasnih krajolika preporučili cestu koja do Baltičkog mora vodi uz rijeku Neman, kratko popodne od Kaunasa do Klaipede provodimo na brznoj cesti. Izrazito grubi asfalt Litavskih cesta očigledno troši gume na motorima, ali su zato neusporedivo sigurnije od onih kojima smo vozili

proteklih dana. U blizini Klaipede na obali Baltika silazimo s autoceste na benzinsku pumpu. Pumpa k'o pumpa, pomislili biste kad ne bi bila ograđena bodljikavom žicom ili kada ne biste gorivo plaćali unaprijed preko neprobojnog stakla. Kad bismo putem koga pitali ima li kriminala, mafije i slično, odgovarali bi nam negirajući, no ovakva trgovina i činjenica da baš svaki auto, od novijih do neke stare kante ima alarm, govore nam drugo. Vožnju završavamo u Palangi, popularnom ljetovalištu na obali Baltika. Kako počinje vikend, uz nas se u grad slijevaju i brojni turisti iz unutarnjih dijelova Litve i Latvije. Na samom ulazu u mjesto svakih nekoliko metara zaskočiti će vas vlasnici apartmana nudeći smještaj po ne baš povoljnim uvjetima. Obzirom da je već prošlo devet sati i da turistički uredi više ne rade, u centru grada pokušavamo pronaći sobu ili apartman, no sve je uzaludno. Rješenje nam nudi čovjek od kojeg unajmljujemo

Litva

Trakai, Litva

Litva - pješčana
plaža na Kurskoj
Kosi duga 100 km

stan koji je tri kilometra udaljen od centra, a ne tri ulice kako ga je on ponudio. Problem su motori koje ne želimo ostaviti pred zgradom pod okriljem mraka. Svi gosti koji dolaze u grad vozila ostavljaju u žici, na čuvanim osvijetljenim parkiralištima, pa ne vjerujemo u sigurnost u koju nas pokušavaju uvjeriti. Vidjevši naše nezadovoljstvo domaćin smještaj za našu konjicu nalazi u garaži svog prijatelja na drugom dijelu grada. Jutro. Ulica koja se navečer pretvara u pješačku zonu pusta je, ali prepuna plastičnih čaša, boca i ostalog smeća. Očigledno smo propustili dobar noćni provod.

Trajektom se iz Klaipede preko kanala prebacujemo na Kursku Kosu - pješčanu dinu u moru dugu više od stotinu kilometara, a široku od pola do dva kilometra. Na Kurskoj Kosi nalaze se tri naselja s Litavske i dva s Ruske strane granice. Očaravajuće je prolaziti hladovinom guste šume bijelog bora, kroz naselja sa slikovitim drvenim kućama i

baciti pogled na zlatnosmeđu pješčanu plažu dokle god vam oko seže. Turista ima prilično, no gotovo se nitko ne kupuje obzirom da je Baltik ledeno hladan. Nije plavi poput Jadrana, već prljavo smeđe boje, a i nedostaje mu soli, pa više izgleda kao neko jezero nego more, no uz dobro društvo može se odigrati i picigin.

Nakon kupanja kod Nide, pokušavam prijeći rusku granicu. Litavski carinici nas propuštaju, ali izražavaju sumnje u ruske kolege obzirom da nemamo vize. Sumnje im se obistinjuju. Prava je šteta da ne možemo više vremena provesti na ovim čarobnim pješčanim sipinama. Motore okrećemo prema sjeveru, tj. Latviji. Lokalnim cestama vozimo do Šiauliaia, u čijoj okolici posjećujemo Goru križeva. To je brežuljak na kojem nalazimo tisuće i tisuće krunica i križeva od drvenih, metalnih, velikih, malih, a ostavljaju ih ljudi iz raznih krajeva u spomen na pamtjevo naroda i svojih najbližih.

Bližimo se granici s Latvijom. Ceste su izrazito ravne, široke i pregledne sa slabim prometom. Na carini uobičajena procedura uz tradicionalnu ljubaznost i susretljivost njihovih službenika. Gledajući naše motore i slušajući odakle dolazimo zaželjeli su nam sretan ostatak puta te poklonili naljepnice s njihovom nacionalnom oznakom. Nas troje bili smo veseli kao mala djeca jer još nismo doživjeli da nam policajci ili carinici nešto poklone...

Bez tragova Rusije

Ceste su neznatno lošije, ali još uvijek ravne i dovoljno dobre, pa nas brzo dovode do Rige koju zaobilazimo, te tražimo smještaj u nedalekoj Jurmali, gradu muzeja, galerija, restorana i lijepih plaža, uglavnom mjestu za relaksaciju na putovanju. U nastojanju da ostvarimo planirane etape iz dana u dan radimo istu grešku - stišemo prekasno da bismo našli otvoreni turistički ured ili odgovarajući smještaj. Na periferiji nalazimo trećerazredni hotel koji se ni po kojim kriterijima tako ne bi trebao zvati. To je najgora rupa u kojoj smo spavali na putu, no dobra cijena opravdava naše skromne zahtjeve.

Ujutro šestog dana našeg puta ulazimo u Rigu, glavni grad Latvije. Grad se nalazi na ušću rijeke Daugave u Baltičko more. Cijeli grad još je prilično uspavan, tako da jutro koristimo za razgledavanje stare jezgre s uskim ulicama i starim građevinama. Riga je danas moderan europski grad u kojem možete vidjeti izloge najpoznatijih modnih kreatora, poznate europske trgovačke lance i, naravno, vozila najluksuznijih marki. Zapravo sam se iznenadio putujući kroz Litvu i Latviju, očekujući ostatke nedavne ruske prošlosti, da na njihovim cestama nema ruskih vozila osim ponekog kamiona, već je dominantan njemački vozni park. Riga je grad u kojem se živi noću, tako da ćete lakše popiti kavu u nekom kafiću u četiri ili pet sati ujutro nego, primjerice, u osam. Iako je već prošlo devet, jedini smo gosti na jutarnjoj kavi, pa s terase promatramo grad koji se buđi. Primjećujemo dosta turista i domaćih

Litva - drvene skulpture u park šumi

PRAZNA STRANICA

Šiauliai, Latviji - Goru križeva, tisuće krunica i križeva u spomen na patnje Latvijca

dugonogih plavuša koje svoje ljepote dodatno ističu minicama. U razgovoru saznajemo da općenito u Latviji ima malo muške populacije, pa nije neobično sresti žene za upravljačem kamiona ili autobusa, zatim benzinsku na kojoj rade samo mlade cure i sl. Argumenata za ostanak još koji dan u gradu očito bismo pronašli da nas put ne nosi dalje do nacionalnog parka Guaja, kojeg još nazivaju "Švicarskom Latvije". U Siguldi obilazimo zamak njemačkog viteškog reda i u obližnjoj Tuaridi velebni dvorac s muzejom i etnografskom zbirkom. Sa znamenitog dvorca puca prekrasan pogled na okolne brežuljke obrasle šumom i dalo bi se još dugo uživati u toj skladnoj ljepoti prirode kad ne bismo do mraka htjeli stići što bliže Tallinnu u Estoniji. Vozimo ponovo obalom Baltika prolazeći kroz uredna mjesta, te u Ikli ulazimo u Estoniju. Cesta nas vodi kroz zelena polja i livade ili pak uređene šume visoke crnogorice. Primjećujem da je kod nas žetva već završila i dominiraju zlatnožute boje polja, a u ovim baltičkim zemljama žetva još nije ni počela, odnosno žito je još ze-

leno. Osim toga, nismo vidali ni kulture poput kukuruza ili grožđa. Jasno nam je da ovdje vegetacija prilično kasni u odnosu na naše krajeve.

Malo iza granice na benzinskoj srećemo finski motoristički par. To su Jorge Hansen i njegova žena iz Helsinkija. Razmjenjujemo par riječi, a oni nas pozivaju u motoristički bar u Parnu gdje namjeravaju noćiti.

Berlin - nabavka potrepština za nastavak puta

Poučeni iskustvom iz prethodnih dana ipak silazimo s ceste na makadamski put i iza mirnog šumarka nalazimo privatni smještaj gdje noćimo. Za sto kuna po osobi dobivamo luksuzni smještaj sa korištenjem bazena, saune, solarija i ne znam čega sve ne, što mi uglavnom i ne koristimo. Ali zato koristimo bogat jutarnji menu švedskog stola s estonskim specijalitetima. Gazda nam predlaže da ostanemo još koji dan i veli da je to prvi dan od proljeća, a da ne pada kiša. Uz svu ljepotu prirode to mi zaista zvuči depresivno, a mi zapravo čitavim putem imamo sreće jer prate nas oblaci, tako da nije vruće voziti, tek se povremeno spusti kiša, što i nije tako loše obzirom da su srpanj i kolovoz u pribaltičkim zemljama najkišniji mjeseci u godini.

Do Tallinna imamo svega sto pedeset kilometara, ali je cesta mjestimično vrlo loša, odnosno gradi se nova "Via Baltica" prema centralnoj Europi, pa nam treba više od tri sata za relativno kratku dionicu. Po nazivima mjesta kroz koja prolazimo prije bismo rekli da se nalazimo u nekoj od

Sigulda, Latvija - zamak njemačkog viteškog reda

Ulazak u Estoniju

PRAZNA STRANICA

skandinavskih zemalja nego u zemlji bivše ruske federacije.

Valovima Baltika

Ulazimo u stari hanzeatski grad Tallinn, glavni grad Estonije. Uz stare slikovite ulice i stare građevine poput katedrale Sv. Nikole iz 15. stoljeća, starih obrambenih kula iz 14. stoljeća, dvorca Kadriog i Tompea iz 18. stoljeća i drugih, zamjetan je razvoj moderne urbane arhitekture. Dobra morska povezanost s većim skandinavskim lukama u ovaj grad, nacionalne parkove i ostale estonske znamenitosti donose velik broj stranih turista. U gradu dogovaramo strategiju nastavka puta - plan A: zaokružiti Estoniju, te cestom nazad Latvijom, Litvom i Poljskom ili plan B: prebaciti se u Finsku, te brodom za Njemačku. Novčić odlučuje - plan B, pa se ubrzo nalazimo na brzom trajektu za Helsinki. Inače, u luci postoji nekoliko kompanija i linije su česte, a cijena karte ovisi o dobu dana kad putujete - podnevna je najskuplja, dok su jutarnje i večernje linije najjeftinije. Vodeni monstrum sa dva moćna motora od po 7200 kW brzo nas prebacuje preko Suomi kanala i uplovljava u jednu od Helsinških luka. Helsinki je zapravo grad spojenih malih gradova sa središtem na poluotoku. Morski arhipelag popunjen je brojnim malim otocima s raznolikim sadržajima. Arhitektura grada oslanja se na 19. stoljeće, tako da gotovo i nema starijih građevina. Kad smo već u Finskoj, ne možemo ne pogledati na karti ceste koje vode prema sjeveru zemlje, no pogled na kasicu prasicu ili u kalendar govore samo jedno - naše posljednje odredište toga dana je luka Hanko udaljena otprilike sto pedeset kilometara od Helsinkija.

Vozimo običnom, ali dovoljno brzom cestom, pazeći pritom na brojne kamere postavljene putem. Ograničenja su česta i Finci ih poštuju, ali očito i dobro poznaju lokacije gdje se kamere nalaze, tako da održavamo tempo vožnje kojim voze i domaćini. Čak i na ravnim i preglednim dijelovima ceste rijetko se može vidjeti neko vozilo koje bi prelazilo brzinu od 110 km/h. Krajolik kojim prolazimo je u najmanju ruku čaroban, tipično finski, sa zelenim poljima u kojima se nalaze slikovite drvene kuće pastelnih boja, zatim brojna veća ili manja jezera ili pak guste crnogorične šume. Lagani tem-

po vožnje uz ovakve prizore čini naše putovanje ugodnijim.

U sutonu dana u Hankou se ukravamo na brod za Rostock, a baltičkim valovima plovimo sve do kasnih popodnevni sati idućeg dana. Na brodu je bilo dovoljno vremena za odmor i vraćanje filma unazad proteklih nekoliko dana. Zadovoljni onim što smo vidjeli i proživjeli u odvoženih nešto više od tri tisuće kilometra, do sumraka vozimo do Neuruppina nadomak Berlina. Večer koristimo za obilazak prilično pustog grada i posjet tradicionalnim njemačkim pivnicama. Jutarnji posjet Berlinu okarakterizirat će posjet najznačajnijim lokacijama grada, susretljivost policije kod izlaza iz grada i nažalost jaka kiša koja nas prati ostatak puta preko Dresdena sve do češke granice. Netom poslije granice slijede dva razloga za veselje: 1. prestala je padati kiša, 2. iako postoje vinjete za motocikle, službenica nam uz smiješak govori da ih ne trebamo kupovati (nadam se da će ovo pročitati netko mjerodavan kod nas u Hrvatskoj kako bi prestali pljačkati motoriste našim visokim cestarinama!). Svega par kilometara dalje, u Teplicama, već ionako dobru atmosferu popravljaju nam oku ugodne hostese na ulicama tog gradića crvenih lampi, a na svakih pedesetak metara u glavnoj ulici možete naići na neki bordel sa lijepo uređenim izlozima. Blizina granice ovdje očito pospešuje cvjetanje već ionako problematičnog češkog seks turizma. Nismo se zadržavali, već ovu etapu završavamo tridesetak kilometara do Praga. Klopa, pivo i smještaj bili su jeftini, a novi dan donosi već ustaljeni ritual jutarnjeg spremanja i odlaska u neki novi grad. O znamenitostima Praga mogao bih potrošiti puno redaka, a za njegov posjet trebalo bi izdvojiti barem dva tri dana da bi se upoznao njegov duh i šarm kojim diše. Deseti dan smo na putu i konačno čujemo hrvatski jezik! Sreli smo dvije naše cure koje rade u Pragu, na gornjem gradu. Na obostrano zadovoljstvo razmjenjujemo par riječi i pozdrave, te uskoro već palimo autocestom prema Plzenu. Prije grada skidamo se na lokalnu cestu, te u nekom mjestu pitam starijeg prolaznika kojom cestom je najbolje nastaviti put. Bio je to Jiržy. No Jiržy nas ne pušta, vodi nas k sebi doma, inzistira na čašćenju i na tome da nam pokloni kartu Europe da možemo dalje

Tuuridi, Latvija - pogled s kule dvorca s muzejom i etnografskom zbirkom

sretno putovati. Usput nam priča o svojim dogodovštinama, motorističkom životu i posjetima Hrvatskoj. Vrijeme nas tjera dalje, a našeg novog prijatelja uzimamo sobom u neko obližnje selo kud obično ide na pivo. Putem dobričina Jiržy ponosno maše svojim sumještanima koji otvorenih usta i u čudu gledaju za nama u oblacima prašine.

U Železnoj Rudi iz Češke prelazimo u Njemačku, spuštamo se u Passau, gdje želimo iznenaditi starog prijatelja Vidu našim nenajavljenim dolaskom. No, iznenadio je on nas jer je bio na putu i vratio se tek idućeg dana. Noćimo u Egingu, u lijepom, mirnom i ne skupom pansionu, a posljednji dan puta koristimo za obilazak i razgledavanje Pullman Citya, malog kaubojskog grada. Nakon svih zanimljivosti, veseli mariachi bend nas prati pjesmom želeći nam sretan povratak kući.

Na putu smo proveli jedanaest nezaboravnih dana, odvalili gotovo pet tisuća kilometara, te upoznali zanimljive ljude i njihove krajeve u kojima žive. I kaj drugo mogu reći na kraju nek "Fala ti dragi Bogek kaj si nas čuval!" ■

Tallin - glavni grad Estonije

Helsinki, Finska

